RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIIe KAMER

A R R E S T

nr. 212.216 van 24 maart 2011
in de zaak A. 164.492/XII-4505

In zake: 1. de NV BUSINESS PANEL
2. de NV JC DECAUX BELGIUM
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Dirk De Keuster
kantoor houdend te 2970 Schilde
Eekhoornlaan 19
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Paul Aerts
kantoor houdend te 9000 Gent
Coupure 5
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomende partij:

de NV CLEAR CHANNEL BELGIUM
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Dirk Lindemans en Jochen Honnay
kantoor houdend te 1000 Brussel
Keizerslaan 3
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 20 juli 2005, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van 25 mei 2005 van de administratie Wegen en Verkeer van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap waarbij aan de nv Clear Channel de wegvergunning wordt verleend voor het plaatsen van twee

informatie- en reclameborden op het openbaar gewestdomein, aan de Autolei, ter hoogte van het rondpunt te Wommelgem.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

De nv Clear Channel Belgium heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 4 oktober 2005. De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Adjunct-auditeur Ines Martens heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een laatste memorie met verzoek tot verderzetting ingediend, en de verwerende partij en de tussenkomende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 8 februari 2011.

Staatsraad Pierre Barra heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Dirk De Keuster, die verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Inneke Bockstaele, die loco advocaat Paul Aerts verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Jochen Honnay, die loco advocaat Dirk Lindemans verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Adjunct-auditeur Ines Martens, daartoe gemachtigd bij beslissing van de auditeur-generaal van 9 maart 2010, heeft advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De nv Business Panel en de nv JC Decaux Belgium zijn actief in de markt van de buitenreclame in het algemeen en het straatmeubilair in het bijzonder.

3.2. Op 25 mei 2005 verkrijgt de nv Clear Channel Belgium een wegvergunning overeenkomstig het besluit van de Vlaamse regering van 29 maart 2002 betreffende het toekennen van vergunningen, het vaststellen en innen van retributies voor het privatieve gebruik van het openbaar domein van de wegen, de waterwegen en hun aanhorigheden, de zeewering en de dijken (hierna: het besluit van 29 maart 2002), voor het plaatsen van twee informatie- en reclameborden op het openbaar gewestdomein ter hoogte van het rondpunt te Wommelgem.

In dit besluit worden voorts onder meer de exacte locatie voor de plaatsing, de ingenomen oppervlakte en de oppervlakte van de publiciteit, en het bedrag van het cijnsrecht namelijk eenmalig 293,46 euro en jaarlijks 552,39 euro opgenomen. Ook wordt vermeld dat de vergunning wordt verleend tot wederopzegging en dat de vergunninghouder hieraan geen enkel recht kan ontlenen. De vergunning is alleen geldig onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat het gemeentebestuur eveneens een vergunning verleent.

3.3. Op 13 juni 2005 verkrijgt tussenkomende partij een stedenbouwkundige vergunning van de gemeente Wommelgem.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

4. Verwerende partij meent dat verzoekende partijen niet beschikken over het vereiste belang nu zij niet aantonen dat zij zelf ooit een aanvraag hebben gedaan voor de betreffende wegvergunning. Nochtans kan een dergelijke wegvergunning overeenkomstig het besluit van 29 maart 2002 slechts worden afgeleverd aan een aanvrager.

5. Tussenkomende partij wijst erop dat de bestreden beslissing niet belet dat verzoekende partijen zelf nog een wegvergunning kunnen aanvragen, zelfs voor dezelfde locatie, weze het niet voor identiek dezelfde plaats.

Bovendien kan de vernietiging van de bestreden beslissing voor verzoekende partijen ook geen voordeel meer opleveren, aangezien de informatiepanelen inmiddels met stedenbouwkundige vergunning geplaatst zijn en de vernietiging van de bestreden beslissing er enkel toe kan leiden dat de verwerende partij een einde kan stellen aan het gebruik van haar eigendom; verzoekende partijen kunnen echter zelf uit de vernietiging van de weg-vergunning geen recht putten om de verwijdering van de panelen te verlangen.

6. Verzoekende partijen repliceren dat zij concurrenten zijn van tussenkomende partij. Op grond van de tarieven die tussenkomende partij vermeldt in haar brochure voor de huur van publicatieruimte, becijferen verzoekende partijen hun financieel verlies op 92.040,00 euro. Zij wijzen er verder op dat het rondpunt te Wommelgem één van de beste locaties is in België voor dergelijke reclamepanelen.

Zij benadrukken hun belang ook nog met de vermelding van het feit dat de borden reeds geplaatst werden.

Beoordeling

7. Het belang van verzoekende partijen, zoals zij dit in hun verzoekschrift uiteenzetten, bestaat er niet in dat zij zelf bij machte zouden zijn om de betrokken panelen te verwijderen maar wel dat de vergunning voor de specifieke locatie in mededinging wordt gesteld zodat zij kans maken om de vergunning voor het plaatsen van twee borden op die exacte plaats te verkrijgen. Overigens lijkt een gebeurlijke vernietiging van de bestreden beslissing hoe dan ook de mogelijkheid te openen voor verzoekende partijen om zelf een aanvraag in te dienen voor een wegvergunning op deze locatie.

De exceptie wordt verworpen.

V. Onderzoek van de middelen

Vierde middel

Standpunt van de partijen

8. Verzoekende partijen voeren de schending aan van de artikelen 33 en 159 van de Grondwet en van artikel 69 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Ze betogen dat de vermelde bepalingen geschonden zijn doordat de wegvergunning werd verleend door een districtschef van de administratie van de Vlaamse Gemeenschap terwijl deze vergunning enkel door de bevoegde minister kan worden verleend. Bevoegdheden kunnen niet worden overgedragen aan personen die geen politieke verantwoordelijkheid dragen. Artikel 3 van het besluit van 29 maart 2002 waarbij de bevoegdheid tot het verlenen van de vergunningen wordt toegekend aan de administratie moet dan ook op grond van artikel 159 van de Grondwet buiten toepassing worden gelaten.

Zelfs indien de delegatie toegelaten zou zijn, kan enkel worden gedelegeerd aan het niveau van een directeur-generaal.

9. In haar memorie van antwoord wijst verwerende partij, hierin bijgevallen door tussenkomende partij, op artikel 41 van het decreet van 18 december 1992 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993 dat de Vlaamse regering machtigt om de voorwaarden en de procedure inzake het toekennen van de vergunning vast te stellen, op het besluit van de Vlaamse regering van 29 maart 2002 waarbij de Vlaamse administratie als domeinbeheerder wordt bevoegd gemaakt voor het verlenen van de vergunningen en op artikel 11 van het besluit van 29 maart 1995 van de Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden houdende delegatie van sommige bevoegdheden inzake openbare werken en ruimtelijke ordening aan ambtenaren van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap dat een delegatie verleent aan de directeur-generaal van de administratie Wegen en Verkeer voor onder meer het geven van toestemming voor het aanbrengen van reclameborden langs gewestwegen, op het besluit van 5 mei 1995 van de directeur-generaal van de administratie Wegen en Verkeer waarbij delegatie wordt gegeven voor het verlenen van de toestemming voor het aanbrengen van reclameborden aan een ambtenaar van rang A2 afdelingshoofd en ten slotte op het besluit van 11 augustus 1995 waarbij het afdelingshoofd van de afdeling Wegen Antwerpen deze bevoegdheid verder delegeert aan een ambtenaar van rang A1.

Beoordeling

10. In het arrest Ceulemans en consorten, nr. 183.531 van 29 mei 2008, overwoog de Raad van State in verband met een gelijkaardige delegatieproblematiek als volgt:

> “De brief van 18 september 1998 waarin de bestreden beslissing is vervat werd niet ‘voor de Vlaamse minister ...’ ondertekend, maar door de voornoemde W. Van Gastel, de adjunct van de directeur van het betrokken district.

Deze was daartoe gemachtigd op grond van de voornoemde opeenvolgende delegatiebesluiten van 29 maart 1995 (het delegatiebesluit van de betrokken Vlaamse minister), van 5 september 1995 (het delegatiebesluit van de directeur generaal) en van 8 december 1995 (het delegatiebesluit van de ambtenaar van het afdelingshoofd). Zowel het ministerieel delegatiebesluit van 29 maart 1995 als het delegatiebesluit van de directeur-generaal van 5 september 1995 lieten verdere delegatie van de daarvoor in aanmerking komende bevoegdheden toe.

De voornoemde delegatiebesluiten van de directeur-generaal en het afdelingshoofd zijn, in tegenstelling tot het ministerieel besluit van 29 maart 1995, niet bekendgemaakt.

Artikel 190 van de Grondwet bepaalt echter dat geen wet, geen besluit of verordening van algemeen, provinciaal of gemeentelijk bestuur verbindend is dan na te zijn bekendgemaakt in de vorm bij de wet bepaald. Artikel 22 BWHI bepaalt dat geen decreet of uitvoeringsbesluit verbindend is dan na te zijn bekendgemaakt ‘in de vorm bij deze wet bepaald’.

De toestemming of weigering tot het aanbrengen van toegangen tot de gewestwegen heeft voor de betrokken rechtsonderhorige rechtsgevolgen in voordelige of nadelige zin : ze bepalen in concreto de omvang en voorwaarden van het recht op toegang tot de openbare weg.

In tegenstelling tot hetgeen de verwerende partij betoogt, betreft de delegatie van de betreffende bevoegdheid van de minister aldus niet louter de inwendige inrichting en werking van de openbare dienst en evenmin een detailmaatregel. De voornoemde besluiten waarbij delegaties van die beslissingsbevoegdheid werden verleend zijn dan ook van belang voor de algemeenheid der burgers.

Bijgevolg dienden ook de delegatiebesluiten van de directeur - generaal van 5 september 1995 en van het afdelingshoofd van 11 augustus 1995 en 8 december 1995 te worden bekendgemaakt opdat ze verbindend zouden zijn ten opzichte van de rechtsonderhorigen. Zulks is niet gebeurd, zodat de bestreden beslissing niet aan de verzoekende partijen tegenwerpelijk was en vanuit hun oogpunt de steller van het bestreden besluit niet bevoegd was ze te nemen. In tegenstelling tot hetgeen de verwerende partij daaromtrent doet gelden, moeten de verzoekende partijen bij een middel dat zoals te dezen steunt op een schending van bepalingen die, nu ze de bevoegdheid van overheden betreffen, ertoe strekken de openbare orde te beschermen, daarbij geen belang aantonen.

Het middel is gegrond”.

Ook te dezen kan mogelijk de vraag rijzen, eventueel ambtshalve, naar de tegenwerpelijkheid van de delegatiebesluiten op grond waarvan de bestreden beslissing is genomen en aldus de vraag naar de bevoegdheid van de steller van die beslissing gezien vanuit het oogpunt van verzoekende partijen.

Het is passend partijen de kans te bieden hierover hun standpunt te doen kennen.

BESLISSING

1. De Raad van State heropent de debatten.

2. Aan de partijen wordt de mogelijkheid geboden om binnen een termijn van dertig dagen vanaf de kennisgeving van dit arrest een aanvullende memorie in te dienen.

3. De zaak wordt in voortzetting gesteld op de terechtzitting van 24 mei 2011, om 9.30 uur.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 24 maart 2011, door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

Dierk Verbiest,	kamervoorzitter,
Johan Lust,	staatsraad,
Pierre Barra,	staatsraad,

bijgestaan door

Greta Scheveneels,	griffier.

De griffier	**De voorzitter**
Greta Scheveneels	**Dierk Verbiest**